

Interdisciplinární poster ocenila americká Společnost pro archeologické vědy

Poster „Diachronní změny staroegyptské a nubijské metalurgie – případová studie na materiálu z Egyptského muzea Lipské univerzity“ (Diachronic changes of ancient Egyptian and Nubian metallurgy – Case study of material from the Egyptian Museum of Leipzig University) hlavních autorů Jiřího Kmoška (VŠCHT) a Martina Odlera (ČEgÚ FF UK) získal čestné uznání v soutěži o nejlepší studentský poster na 41. Mezinárodním archeometrickém sympoziu (International Symposium on Archaeometry), které se uskutečnilo 15.–21. května 2016 v Kalamatě v Řecku. Poster se věnoval vyhodnocení první fáze analýz staroegyptských měděných a bronzových artefaktů ze sbírky Egyptského muzea Lipské univerzity.

Cenu pro nejlepší studentský poster uděluje americká Society for Archaeological Sciences od roku 1998 a autoři posteru jsou prvními studenty z České republiky na seznamu oceněných. Čestné uznání je o to cennější, že výzkum archeometalurgie barevných kovů a kovových artefaktů se vůbec nikdy na archeologických katedrách FF UK systematicky nerozvíjel.

Projekt „Raná metalurgie mědi ve starověkém Egyptě – případová studie na materiálu z Ägyptisches Museum der Universität Leipzig“ je zaměřen na analýzu vybraného souboru předmětů z lokalit starověkého Egypta a Nubie, které se nacházejí ve sbírkách Egyptského muzea Lipské univerzity, a je založen na interdisciplinární spolupráci společenských a přírodních věd. Do projektu je zapojen Český egyptologický ústav FF UK, zastoupen doktorandem ústavu Martinem Odlerem, který se zabývá měděnými a bronzovými artefakty z hlediska archeologie. Hlavní spolupracující institucí je Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, zastoupena studentem Bc. Jiřím Kmoškem

specializujícím se na materiálovou analýzu artefaktů. Ägyptisches Museum der Universität Leipzig je zastoupeno kurátorem sbírky dr. Dietrichem Rauem. Projekt je financován Grantovou agenturou Univerzity Karlovy v rámci projektu č. 38715, v minulém roce rovněž projektem č. 10681501 podpořeným Interní grantovou agenturou VŠCHT.

Zkoumaný materiál pochází zejména z egyptských lokalit Abúsír, Abydos a Gíza a z núbijské lokality Aníba. Artefakty představují průřez více než jedním a půl tisícem let dějin staroegyptské metalurgie, od 1. dynastie (zhruba 3100–2900 před Kr.) až téměř po konec Nové říše (kolem 1200 před Kr.). Podrobná zpráva o prvních výsledcích projektu vyjde v nejnovějším čísle časopisu Pražské egyptologické studie.

This poster presents archaeometric and archaeological study of a set of copper and bronze artifacts found at the sites of ancient Egypt and Nubia, which are deposited in the collection of Ägyptisches Museum – Georg Steindorff – der Universität Leipzig. Examined artifacts have been found at several important sites: Abydos, Abusir, Giza and Aniba. They represent the development of Ancient Egyptian metallurgy in more than one and half millennium, from the Dynasty 1 (ca. 3100 – 2900 BC) until almost the end of the New Kingdom (ca. 1200 BC). Analyzed set of 86 artifacts and almost 100 samples is covering different typological groups of the artifacts, such as full-size tools, their models, full-size vessels and mirrors, etc.

Detailed technical analysis has been carried out with the aim to obtain or specify information about chemical or structural artifact composition, using wide range of analytical techniques. All artifacts have been documented by X-ray radiography and more complex artifacts by X-ray tomography. Selected artifacts have been studied by metallographic methods in combination with micro hardness tests and SEM/EBSD analysis for better understanding of the mechanical and heat treatment production techniques. Chemical composition analyses were carried out by methods of XRF, SEM/EDS and NAA with the aim to characterize metals alloys and present admixtures. On the set of analyzed artifacts is clearly visible evolution of the alloys use across the studied periods and geographical areas. All obtained analytical data have been statistically evaluated in the context of spatial distribution, dating and function of the studied artifacts, in order to contribute to more detailed and accurate knowledge of metal production techniques and materials used in the Ancient Egyptian metallurgy.

poster v PDF na Research Gate

titulní snímek: Část programu konference se odehrála v antickém divadle v Messeně (foto Jiří Kmošek)